

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobců: a) I. B.
b) nezl. I. M.
nezletilý zastoupen jeho matkou I. B.
oba zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Kovářská 4, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2022, čj. OAM-33/ZA-ZA11-ZA17-2021, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2022, čj. OAM-33/ZA-ZA11-ZA17-2021, se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění::

I. Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou ze dne 3.2.2022 domáhají přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně a) /dále jen „žalobkyně“/ jménem svým i jménem svého nezletilého syna namítla, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byli jako účastníci zkráceni na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalobkyně má zato, že správní orgán porušil § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a dále ustanovení § 25 písm. i), § 14 a § 14a zákona o azylu a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Domnívá se, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, a to z důvodu rodinného příslušenství ke svému manželovi, který žádal o udělení mezinárodní ochrany, neboť má odůvodněný strach z pronásledování i vážné újmy kvůli tomu, že v Turecku nevědomky prodal hnojiva členům PKK, kteří z nich vyrábějí výbušniny. Z toho důvodu začala být jeho činnost prošetřována policií a v souvislosti s probíhajícím vyšetřováním bylo celé rodině vyhrožováno ze strany PKK.
4. Pro případ návratu do vlasti se žalobkyně obává, že bude pronásledována z důvodu rodinné příslušnosti ke svému manželovi, a to jak ze strany tureckého státu, který po ní bude požadovat informace o manželovi, tak ze strany PKK, která bude tláčit na to, aby tureckým státním orgánům žádné informace nesdělovala.
5. Žalobkyně poukázala i na to, že ona i její manžel kvůli hrozbě návratu trpí psychiatrickými problémy, které byly v řízení doloženy lékařskými zprávami. Podle přiložené zprávy není schopna cestování pro riziko zhoršení psychického a somatického stavu. Rovněž je nutné pokračování její dosavadní léčby, a to v podmínkách stabilního rodinného prostředí. Je důvodné se domnívat, že somatické i psychické zdravotní problémy by se výrazně zhoršily v případě návratu do země původu, kde by byla vystavena popsané hrozbě, a taky v souvislosti s oddělením od manžela, tedy porušením stabilního rodinného prostředí.
6. Žalobkyně má za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 písm. b), § 13, § 14, § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu, přičemž tyto důvody správnímu orgánu sdělila svou věrohodnou výpovědí a prokázala listinnými důkazy. Její žádost měla být posouzena meritorně vzhledem k doloženému zhoršení jejího zdravotního stavu. Žalovaný nevzal v úvahu nové skutečnosti tvrzené manželem žalobkyně v řízení o opětovném posouzení jeho žádosti, nevypořádal důkazní návrhy učiněné ve vyjádření k podkladům, nezohlednil ani nejlepší zájem nezletilého syna žalobkyně, ani to, že rozhodnutím žalovaného dochází k oddělení syna od otce, o jehož první žádosti o mezinárodní ochrany se stále vede řízení. Tím porušil i čl. 3 a čl. 9 Úmluvy o právech dítěte.

7. Žalobkyně má rovněž za to, že žalovanému sdělila nové důvody k udělení mezinárodní ochrany, a je přesvědčena, že v jejím případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro nové meritorní posouzení žádosti ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu. Těmito důvody jsou dle jejího názoru tvrzení manžela, které v řízení přednesl, a důkazy, které nebyly v řízení před vydáním rozhodnutí vypořádány, a rovněž změny v jejím zdravotním stavu, když není dle odborných zpráv schopna cestování, což jsou důvody hodné zvláštního zřetele pro opětovné meritorní posouzení žádosti. Žalovaný se však s touto skutečností nijak nevypořádal. K tomu žalobkyně poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu k pojmu „důvod hodný zvláštního zřetele“ a k termínu „správní uvážení“. Dovedla, že správní orgán není k užití správního uvážení pouze oprávněn, nýbrž i povinen. V rozhodnutí žalovaného však absentuje jakákoliv úvaha stran důvodu nevyužití diskreční pravomoci dle ustanovení § 11a odst. 4 zákona o azylu, stejně jako § 14 téhož zákona. Proto označila napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že se v daném případě jedná o druhou žádost žalobců o mezinárodní ochranu podanou na našem území. Jejich důvody vykazují shodu s důvody již dříve prezentovanými, které byly dostatečně věcně posouzeny již v rámci správního řízení o jejich první žádosti. Závěry vyslovené v předchozím meritorním rozhodnutí přitom obstály i v následném soudním přezkumu. Do správního spisu jsou zařazeny ve fotokopii i podstatné písemnosti z řízení o první žádosti žalobců o mezinárodní ochranu. Žalovaný dodal, že úspěšná nebyla ani ústavní stížnost žalobců, neboť byla odmítnuta usnesením ze dne 12. 10. 2021, sp. zn. I. ÚS 344/21.
9. Žalovaný i v nynějším správním rozhodnutí výslovně uvedl, že žalobci neměli před odletem v Turecku problémy a ani situace manžela žalobkyně/otce žalobce není taková, aby měla konkrétní dopad na ně samotné. Ve vztahu k eventuálním potížím s teroristy poukázal na možnost obrátit se na turecké bezpečnostní složky a spolupracovat s nimi. Žalobci ve správním řízení, v němž bylo vydáno nyní napadené správní rozhodnutí, neuvedli skutečnosti, jež by vyvolaly nutnost meritorního posouzení jejich opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Svůj azylový příběh odvíjejí od důvodů prezentovaných manželem/otcem, nicméně ani jemu dosud mezinárodní ochrana udělena nebyla a nelze se proto s odkazem na probíhající řízení v jeho věci domáhat udělení mezinárodní ochrany právě žalobcům. Takovou povinnost nelze dovodit ze zákona ani z žalobou citovaných rozhodnutí.
10. Žalovaný dále uvedl, že důvody prezentované manželem žalobkyně byly řádně posouzeny v rámci řízení iniciovaného jeho žádostí a žalovaný svým postupem žalobkyni ani nezletilého žalobce na jejich právech nezkrátil. Žádosti o mezinárodní ochranu jsou posuzovány individuálně, vazby k nejbližšímu okruhu rodinných příslušníků pak platná právní úprava zohledňuje právě možností udělení azylu či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny, dojde-li ke splnění stanovených podmínek.
11. V rámci správního řízení byl žalobkyni poskytnut dostatečný prostor k prezentaci veškerých důvodů opakované žádosti, včetně důvodů zdravotních. Ačkoli i ty žalobkyně v průběhu správního řízení tvrdila a dokládala, při poskytnutí údajů k žádosti výslovně sdělila, že jsou soběstačné a jsou schopni se o sebe postarat sami, nepotřebují přítomnost

dalších osob. Vývoj svého zdravotního stavu doložila ambulantními zprávami, včetně zpráv psychiatricky MUDr. S., s níž komunikuje přes internet, což může i nadále v případě návratu do vlasti. Žalovaný v této souvislosti poukázal na doloženou dostupnost léčby psychotické, depresivní a posttraumatické stresové poruchy včetně dostupnosti léků v Ankaře, kam žalobci již v minulosti za léčbou cestovali. ani nezletilému žalobci nic nebrání v dalším pokračování s rehabilitací ruky v zemi jeho státní příslušnosti, kde byl ostatně ještě před svým odjezdem zdárně operován. Stejně tak i žalobkyně může v případě potřeby pokračovat v léčbě svých onemocnění v Turecku, své stanovisko k její dostupnosti žalovaný doložil příslušnými podklady zařazenými ve správním spise. Již před opuštěním Turecka žalobci využili možnosti cestovat v rámci tureckého území za účelem čerpání zdravotní péče.

12. Žalovaný s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2021, čj. 2 Azs 101/2019-74, uvedl i to, že správní orgán není za všech okolností povinen výslovně uvést, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu a že tato skutečnost může být v jeho rozhodnutí zahrnuta implicitně. Uzavřel, že dle jeho názoru z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se v jeho odůvodnění zabýval nejen konkrétními sděleními žalobkyně, ale i současnou situací v Turecku a pozicí kurdské menšiny žijící na jeho území. Neshledal však přítomnost nových skutečností, jež by dokládaly potřebu vydání meritorního rozhodnutí. V zemi původu žalobců nedošlo k takové zásadní změně situace ve vztahu k prezentovaným důvodům, která by mohla nyní založit opodstatněnost jejich nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

IV. Doplnění důkazních návrhů a replika žalobců

13. Žalobkyně předložila na podporu svých tvrzení dvě lékařské zprávy z oboru psychiatrie vztahující se k její osobě a osobě jejího manžela, které mají doložit, že se jejich stav zhoršuje a nejsou schopni vycestovat.
14. V replice na vyjádření žalovaného žalobkyně zopakovala, že žalovaný zejména nedostatečně posoudil její zdravotní stav a jeho prognózu pro případ návratu do vlasti. Jeho tvrzení, že žalobkyně komunikuje s psychiatrickou jen přes internet, je nepravdivé. Žalobkyně se s psychiatrickou pravidelně setkává osobně, k on-line konzultacím docházelo pouze v období přísných protiepidemických opatření. Jak vyplývá z nyní i dříve předkládaných lékařských zpráv, žalobkyně není z důvodu svého psychického stavu schopna vycestovat do země původu. Příčiny jejího traumatu a zhoršeného psychického stavu tkví právě v zemi původu a ve strachu z návratu tam. Jak stojí v právě předkládané zprávě z 22. 3. 2022, v případě návratu nelze u žalobkyně vyloučit sebevražedné chování. Návrat do vlasti tedy může vyústit v takové zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, které může zavinit její smrt či vážné poškození jejího zdraví. Takový následek je vážnou újmou ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu. V tomto směru žalobkyně poukázala na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), která již v podobných případech zakotvila povinnost států nenavracet do země původu cizince, u nichž by zhoršení zdravotního stavu v důsledku transportu a následné nedostupnosti zdravotní péče, podobně jako v případě žalobkyně a jejího manžela, dosáhlo intenzity mučení dle č. 3 Úmluvy.
15. Právě zhoršení zdravotního stavu přitom žalobkyně uplatňovala jako nový důvod opakovaně podané žádosti, pro který mělo dojít k novému meritornímu posouzení žádosti, stejně jako se jedná o důvod hodný zvláštního zřetele podle ustanovení § 11a

odst. 4 zákona o azylu. Důkazy o psychickém stavu nebyly žalovaným dostatečně zohledněny ani v řízení o žádosti žalobkyně, ani v řízení o žádosti jejího manžela. Žalovaný se sice zdravotním stavem žalobkyně zabýval (obstaral si k tomu i zprávu o zemi původu), nicméně se zjištěnými skutečnostmi a námitkami žalobkyně učiněnými v rámci řízení se vypořádal nedostatečně a s nesprávným věcným a právním závěrem. Nesprávný (a nezákonný) je i jeho postup, kdy v rámci řízení o opakované žádosti provedl quasi meritorní posouzení, aby následně využil institutu nepřipustnosti podané žádosti.

V. Jednání před soudem

16. Při jednání soudu konaném dne 25. května 2022 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech a procesních návrzích. Soud při jednání doplnil dokazování o předložené lékařské zprávy ze dne 22. 3. 2022 a 18. 5. 2022.

VI. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s."). Po projednání věci při nařízeném jednání dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.
18. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala jménem svým a svého nezletilého syna dne 15. 1. 2021 žádost (opakovanou) o udělení mezinárodní ochrany v ČR. V jejím odůvodnění podrobně popsala svůj zhoršený zdravotní stav a navrhla, aby vzhledem ke komplexnosti zdravotních obtíží byl skutkový stav zjištěn zadáním znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, a to jak ve vztahu k fyzickému zdravotnímu stavu, tak i s ohledem na nález učiněný psychiatrem. K tomu deklarovala připravenost k plné součinnosti. Poukázala i na to, že podle psychiatrického nálezu ze dne 19. 11. 2020 není vhodné její cestování a změna bydliště.
19. Dne 27. 1. 2021 poskytla žalobkyně údaje k podané žádosti, přičemž konkrétně sdělila, že oba žalobci jsou turecké státní příslušnosti, kurdské národnosti, vyznávají islám. Je vdaná a má čtyři děti. Dcera je vdaná a žije v Turecku ve městě X. Ve vlasti žili ve městě X (před odjezdem dům prodali), krátce pak pobývali v Izmiru a Ankaře. Vlast opustili všichni společně dne 28. 1. 2017 legálně letecky z Ankary do Istanbulu, dále do Vídně a poté autem do Německa, kde požádali o mezinárodní ochranu. Po zjištění tamních orgánů, že disponují českými schengenskými vízy, byli na základě dublinského řízení dopraveni dne 16. 10. 2017 do ČR. Se svým synem žádala o mezinárodní ochranu již v roce 2017, ta jim však udělena nebyla. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že bere léky na tlak, na ledviny a na žaludek. V minulosti prodělala tuberkulózu a byla operovaná s gynekologickými komplikacemi. Cítí se ve stresu, má strach, že se budou muset vrátit zpět do Turecka. Syn podstoupil v Ankaře operaci ruky a chodí na pravidelné kontroly. Uvedla, že lékařskou asistenci nepotřebují, že jsou soběstační co do schopnosti postarat se o sebe. K důvodům podání opakované žádosti uvedla, že souvisí s jejím manželem, který v Turecku prodal hnojiva, ze kterých teroristé vyrábějí výbušniny, a začal být proto prověřován policií. Jeho problémy jsou problémy celé rodiny. Její zástupce dodal, že žalobkyně správnímu orgánu dodá poslední lékařskou zprávu od psychiatra ze dne 22. 1. 2021. Tato lékařská zpráva byla následně předložena a založena do správního spisu k dalším lékařským zprávám.

20. Ve správním spise jsou dále založeny listiny obsahující informace o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Turecku, které pro své rozhodování shromáždil žalovaný, a to Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Turecko - Přehled situace v Turecku, březen 2021; Informace OAMP, Turecko - Politická a bezpečnostní situace v zemi, květen 2021; Informace MZV, Turecko - Turečtí občané kurdského původu, listopad 2020; Informace o síti místních lékařů pracujících v Turecku čj. BMA 9828, ze dne 7. 7. 2017 - Dostupnost léčby psychotické, depresivní a posttraumatické stresové poruchy včetně dostupnosti léků; Zpráva ČTK, EU musí jednat s Tureckem, ze dne 1. 9. 2021; Zpráva ČTK, Ankara přestala registrovat migranty, ze dne 2. 9. 2021.
21. S podklady pro rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu měla žalobkyně možnost se seznámit, vyjádřit se k nim a navrhnout další podklady pro rozhodnutí dne 21. 9. 2021. Této možnosti využila a následně se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřila prostřednictvím svého zástupce písemně. V tomto vyjádření navrhla přerušování řízení z důvodu řízení o ústavní stížnosti žalobkyně, kterou podala proti rozhodnutí soudu v řízení o přezkumu její první žádosti. Dále zopakovala, že pro případ návratu do vlasti se se synem obávají, že její manžel/otec bude stíhán a odsouzen za napomáhání teroristické organizaci nebo za financování terorizmu a zároveň se obávají pronásledování ze strany PKK, která mu přisuzuje podíl na zatčení jejich člena a chce se rodině pomstít. Ze strany PKK se proto bojí fyzické likvidace, mučení nebo jiného nelidského a ponižujícího zacházení a také nucené rekrutace syna. Ke svým argumentům žalobci navrhli další důkazy za účelem řádného zjištění skutkového stavu věci.
22. Ze správního spisu rovněž vyplynulo, že první žádost o udělení mezinárodní ochrany podala žalobkyně dne 16. 10. 2017, o ní žalovaný po provedeném správním řízení rozhodl dne 17. 4. 2018 tak, že mezinárodní ochranu neudělil. Následné soudní řízení vedené pod sp. zn. 32 Az 18/2018 u zdejšího krajského soudu a poté pod sp. zn. 3 Azs 28/2020 u Nejvyššího správního soudu skončilo pro žalobkyni a její tehdy dvě nezletilé děti neúspěšně.
23. Nyní projednávaná žádost žalobkyně a jejího nezl. syna je tedy opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany. O této druhé žádosti rozhodl správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím tak, že žádost shledal nepřipustnou dle ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil dle § 25 písm. i) téhož zákona.
24. Předmětem soudního přezkumu v posuzované věci je tak rozhodnutí žalovaného o opakované žádosti žalobců o mezinárodní ochranu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. V pořadí se jednalo o druhou žádost žalobců, přičemž jejich první žádost byla projednána meritorně.
25. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, „*podá-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1*“.
26. Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu „*podá-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být*

vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.“

27. Ve vztahu k ustanovení § 13 (tzv. azylu za účelem sloučení rodiny) a § 14 zákona o azylu (tzv. humanitárnímu azylu) platí podle § 11a odst. 4 zákona o azylu, že s ohledem na důvody hodné zvláštního zřetele lze opakovanou a další opakovanou žádost posoudit jako přípustnou. Takový postup je žádoucí zvláště v situacích, kdy jsou dány důvody, pro které ministerstvo na základě správního uvážení může rozhodnout o udělení humanitárního azylu, případně o udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2019, čj. 2 Azs 101/2019-74).
28. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení (o žádosti o udělení mezinárodní ochrany) zastaví, je-li žádost nepřipustná.
29. Správní orgán tedy v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu zkoumat, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. března 2012, čj. 3 Azs 6/2011-96, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Např. v rozsudku čj. 5 Azs 24/2003-42 pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*zpravidla se může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele ...*“.
30. Žalobkyně v opakované žádosti (své a nezl. syna) o udělení mezinárodní ochrany mimo jiné popsala svůj zhoršený zdravotní stav, k čemuž navrhla zadání znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, a to jak ve vztahu ke svému fyzickému zdravotnímu stavu, tak i s ohledem na nález učiněný psychiatrem. Poukazovala i na to, že podle psychiatrického nálezu ze dne 19. 11. 2020 není vhodné její cestování a změna bydliště. V poskytnutí údajů k žádosti se mimo jiné znovu vyjádřila ke svému zdravotnímu stavu a ke svým psychickým problémům následně předložila zprávu od psychiatra ze dne 22. 1. 2021, z níž mimo jiné plyne, že u ní došlo ke zhoršení psychického stavu a že není v současné době schopna cestování ani změny bydliště. K důvodům podání opakované žádosti uvedla i to, že souvisí s jejím manželem, který začal být v Turecku prověřován policií v souvislosti s prodejem hnojiv teroristické organizaci PKK, a jeho problémy jsou problémy celé rodiny.

31. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že posoudil důvody současné žádosti žalobců a provedl srovnání s jejich tvrzeními učiněnými v rámci předchozího správního řízení a že ohledně situace v Turecku je situace zcela stejná, ani v případě problémů manžela žalobkyně se nic nezměnilo. A uvedl, že „novou skutečností je nyní zdravotní stav žadatelky, který se za dobu jejího pobytu v ČR zhoršil“ (viz druhý odstavec na straně 3 napadeného rozhodnutí). Dále uvedl (viz čtvrtý odstavec na straně 3 napadeného rozhodnutí), že „skutečnost, která se od minulého řízení pozměnila, je zdravotní stav dotyčné, předně jeho psychologické zhoršení. Zatímco při minulém řízení vypověděla, že je pouze ve stresu, aktuálně dokládá, že přes internet podstupuje vyšetření u psychologky. Dokládá k tomu do spisu zápisy z těchto vyšetření - ambulantní zprávy“. Dále žalovaný zmínil, že s fyzickými potížemi je žalobkyně залечена a její syn byl s nezhoubným novotvarem v ruce залечен ještě v Turecku a dostalo se mu tam plnohodnotné lékařské péče již v minulosti. Žalovaný se vyjádřil i k poměrům v tureckém zdravotnictví včetně psychologické podpory s tím, že v zemi existuje množství dostupné psychiatrické a psychologické péče, k čemuž poukázal na shromážděné informace. Dovodil, že rodina se může do vlasti přemístit celá a žalobkyně může ve své psychologické léčbě plynule pokračovat tam, neboť nepotřebuje asistenci dalších osob, péči zdravotní sestry či přítomnost sociální služby (viz strana 4 napadeného rozhodnutí). Dále se žalovaný vyjádřil k situaci tureckých občanů kurdského etnika, která se dlouhodobě nemění, a že Kurdové v Turecku nečelí bez dalšího ani pronásledování, ani hrozbě vážné újmy. Žalovaný ve stručnosti zmínil i žalobkyní uváděné problémy s teroristickou skupinou (PKK), k čemuž odkázal na rozhodnutí ve věci jejího manžela a dodal, že v takovém případě je potřeba obrátit se na turecké bezpečnostní složky. Žalovaný uzavřel (viz strana 5 rozhodnutí), že neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti žalobců, neboť neuvedli žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné hodnocení důvodu jejich odchodu z vlasti a obav z návratu.
32. Z výše provedené rekapitulace sdělení žalobkyně v přezkoumávaném správním řízení lze dovodit, že oproti první podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla nyní v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany novou skutečnost spočívající v jejím zhoršeném zdravotním stavu. Zdravotní důvody nebyly hlavním důvodem podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobců a zdravotní stav žalobkyně i jejího syna byl tehdy posouzen z hlediska ustanovení § 14 zákona o azylu jako nikoliv takového rázu, že by znemožňoval pohyb nebo přesídlení žalobců s tím, že případná léčba může plynule pokračovat po návratu do vlasti žadatelů, stejně jako tam probíhala předtím (viz strana 5 rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2018 o první žádosti žalobců).
33. Při posuzování opakované žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany (druhé v pořadí) jsou zdravotní potíže žalobkyně a její celkově zhoršený zdravotní stav hlavním důvodem této opakovaně podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Je pravdou, že vedle toho byly opakovány i důvody uplatněné již v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tedy obavy z pronásledování ze strany tureckého státu z důvodu policejního prověřování manžela policií (se kterými se žalovaný vypořádal již při posouzení první žádosti o mezinárodní ochranu a nyní ve stručnosti rovněž), tak (nově) i ze strany PKK. K tomu lze podotknout, že obava ze strany PKK však není skutečností, kterou by bez svého zavinění nemohla žalobkyně uvést již v řízení předchozím.
34. Žalovaný tedy připustil, že novou skutečností uváděnou žalobkyní je zhoršení jejího

zdravotního stavu (psychologické zhoršení), avšak ze shromážděných informací o poměrech v tureckém zdravotnictví dovodil, že žalobkyně může ve své psychologické léčbě plynule pokračovat v Turecku, kde také existuje odborná psychologická a psychiatrická péče, neboť nyní v nemocnici nepobývá a jen dojíždí na kontroly, přičemž se svou českou lékařskou (psychiatrickou) může zůstat i nadále v kontaktu prostřednictvím internetu, tak jako s ní komunikovala i dosud.

35. Žalovaný však při tomto svém posouzení zcela pominul a vůbec nehodnotil v žalobkyní předložených lékařských zprávách od lékaře psychiatra uváděnou informaci, že pro žalobkyni není v současné době vhodné cestování ani změna místa bydliště (zpráva ze dne 19. 11. 2020) a následně, že v současné době není schopna cestování ani změny místa bydliště (zpráva ze dne 22. 1. 2021). Nutno dodat, že i v lékařských zprávách předložených žalobkyní v soudním řízení je pak uvedeno, že v současné době není schopna cestování a v případě návratu do vlasti „nelze vyloučit ani suicidální chování ve zkratu pro obavu z usmrčení teroristy“ (zpráva ze dne 22. 3. 2022), a následně, že žalobkyně v současné době není schopna cestování a návratu do vlasti pro akutní zhoršení psychického stavu (zpráva ze dne 18. 5. 2022).
36. Již ve správním řízení tedy žalobkyně dokládala zhoršení svého psychického stavu s tím, že lékař psychiatr pro její aktuální stav *de facto* vyloučil její vycestování do vlasti. Touto skutečností se však žalovaný vůbec nezabýval a celkově (tj. včetně aktuálních zdravotních potíží žalobkyně) uzavřel, že žalobci neuvedli žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Toto nedostatečné hodnocení problematického zdravotního stavu žalobkyně svědčí o tom, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, jenž je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Nemůže totiž postačit jeho stručná poznámka, že žalobkyně žije v pobytovém středisku střídavě bez svého muže, který pravidelně odjíždí na tříměsíční propustky na adresu v Třinci a že žalobkyně může zůstat nadále v kontaktu se svou českou psychiatrickou prostřednictvím telemostu (strana 4 rozhodnutí žalovaného). To pak žalovaný dále rozvinul ve svém vyjádření k žalobě, v němž doplnil, že se stavem vyžadujícím domácí ošetření a s potřebou péče ze strany manžela, jak ji prezentuje psychiatrická žalobkyně, nekorespondují zjištění správního orgánu o rozdílném místě pobytu manžela žalobkyně v době jeho pravidelných propustek a o samostatné péči žalobkyně o sebe a o nezletilého žalobce.
37. Lze konstatovat, že žalovaný rozporoval potřebu péče manžela o žalobkyni uvedenou v předložených lékařských zprávách, avšak tím nelze bez dalšího pominout i ostatní tam uváděné údaje (zejména vyloučení vycestování do vlasti). Pokud žalovaný měl pochybnosti o závěrech uvedených v předložených zprávách od psychiatra, pak měl v tomto směru sám zajistit odborné lékařské vyjádření nebo znalecký posudek ke zdravotnímu stavu žalobkyně, což ostatně i sama žalobkyně navrhovala již v odůvodnění své žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 15. 1. 2021, kde současně deklarovala svou připravenost k plné součinnosti.
38. Náзор žalovaného prezentovaný v napadeném rozhodnutí, že v Turecku existuje dostupná psychiatrická a psychologická léčba a že žalobkyně může být se svou českou psychiatrickou i nadále v kontaktu přes internet, tedy nereflektuje vývoj a závěr o zdravotním stavu žalobkyně zaznamenaný v předložených lékařských zprávách. Pokud žalobkyně skutečně není schopna pro svůj zdravotní stav vycestovat do vlasti, nemohla

by obstat argumentace žalovaného, že adekvátní lékařské péče se jí dostane v zemi původu, a bylo na něm, aby se touto otázkou zabýval detailněji, a to i z pohledu ustanovení § 11a odst. 4 zákona o azylu, které stanoví, že s ohledem na důvody hodné zvláštního zřetele lze opakovanou a další opakovanou žádost posoudit jako přípustnou. Takový postup je žádoucí právě v situacích, kdy jsou dány důvody, pro které ministerstvo může na základě správního uvážení rozhodnout o udělení humanitárního azylu. Mezi důvody hodné zvláštního zřetele přitom patří zejména případy, kdy návrat konkrétní osoby do země jejího původu by pro ni představoval závažné, život ohrožující problémy, mimo jiné spočívající i ve špatném zdravotním stavu.

39. Za situace, kdy žalovaný nijak nezpochybnil závěr psychiatra o nemožnosti vycestování žalobkyně do vlasti, bylo na místě, aby přezkoumatelně uvedl svou úvahu, proč ani v takovém případě neshledává případ žalobkyně hodným zvláštního zřetele dle § 11a odst. 4 zákona o azylu. To však neučinil a v napadeném rozhodnutí chybí jakákoliv úvaha, ze které by vyplynulo, že žalovaný vzal předmětnou informaci v rámci svého posouzení v potaz. Nutno tak přisvědčit žalobní námitce, že žalovaný se s touto skutečností nijak nevypořádal, ani není možné ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu seznat, jakým způsobem se s možností posoudit žádost meritorně na základě existence důvodů hodných zvláštního zřetele spočívajících právě ve zdravotním stavu žalobkyně vypořádal a jakými úvahami byl při jejich vypořádání veden.
40. Poukaz žalovaného na judikaturu, ze které vyplývá, že není za všech okolností povinen výslovně uvádět, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu a že tato skutečnost může být v jeho rozhodnutí zahrnuta implicitně, je na daný případ nepřijatelná. Vztahuje se totiž na situaci, kdy žalovaný neshledal důvod měnit něco na hodnocení okolností oproti jejich předešlému posouzení a případ žadatele je případem běžným, neobsahujícím zvláštní, mimořádné, předem typově nedefinované (neboť obtížně předvídatelné) důvody, které by měly vést k uplatnění mimořádné klauzule pro mimořádné okolnosti, již je zmocnění ke správnímu uvážení ve zmíněném ustanovení. Vzhledem ke shora uvedenému však v případě žalobkyně nejde o zcela standardní a běžnou situaci neobsahující zvláštní či mimořádný důvod.
41. Bude úkolem žalovaného v rámci nového posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu vzít okolnosti uváděné žalobkyní ve vztahu ke svému zdravotnímu stavu v úvahu a řádně a přezkoumatelně zhodnotit, zda je možné její vycestování do vlasti či nikoliv a v návaznosti na to, zda není eventuálně dána potřeba pro udělení humanitárního azylu za použití ustanovení § 11a odst. 4 zákona o azylu ve spojení s ustanovením § 14 zákona o azylu, příp. ustanovením § 14a písm. d) téhož zákona.
42. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že musel rozhodnutí žalovaného zrušit, neboť ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobkyně nezjistil skutečný stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, jenž je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a ve vztahu k této otázce současně pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

VII. Závěr a náklady řízení

43. S ohledem na shora uvedené krajský soud napadené rozhodnutí zrušil ve smyslu ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. v návaznosti na ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s. a vrátil věc žalovanému v souladu s ustanovením § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu

řízení, v němž bude vázán právním názorem soudu v tomto rozsudku vysloveným (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

44. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce náhradu nákladů nenárokoval. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 2. června 2022

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně